

Utdrag ur protokoll fört vid styrelsemöte den 19 mars 2019

§ 17 **Godkännande av årsredovisning och koncernredovisning 2018 för Kalmar Kommunbolag AB samt förslag till vinstdisposition**

Handlingar

Tjänsteskrivelse med årsredovisning och koncernredovisning 2018 för Kalmar Kommunbolag AB.

Överläggning

Ola Johansson föredrog och lämnade en sammanfattande beskrivning av väsentliga händelser genom att göra en tillbakablick på mål och uppdrag under 2018.

Koncernnivå

Koncernen i många delar en leveransfas där Kommunbolaget medverkat i olika sammanhang, och i planeringsfasen för kommande investeringar
Ny lag om ränteavdragsbegränsningar 2019. En koncerngemensam modell har tagits fram för att simulera effekterna under koncernens ekonomiska planperiod.
Koncernövergripande uppgradering av vårt VLS till ISO 9001:2015 samt 14001:2015 för kvalitet och miljö, externrevisionen har genomförts med mycket bra resultat.

Genom kommunens digitaliseringsledare medverkar bolagen i kommunkoncernens digitaliseringsarbete.

Kalmar Science Park

EU projekt RINK, 3 år
Utnämnd till excellensinkubator 2018-2019
Projekt Digibusiness /RF och Tillväxtverket
Utredning om klustermotor för e-hälsa

Destination Kalmar

2018 – ett bra år för besöksnäringen
Hotellnäringen uppvisar nivåer som 2017 förutom ett litet tapp under sommarmånaderna (deln ekonomi)
Besöksrekord Kalmar Slott 114 672 betalande besökare (97 296)
Årets sommarstad igen

Kalmar Öland Airport

Säkerställt 5% flygbiobränsle (ca 80 ton/år)
Ny miljöprövning till Mark- och miljödomstolen
Från nov -18 även incheckning åt BRA till Bromma
Nya parkeringsytor/system

KIFAB

Stabil uthyrningsgrad
Påbörjat entreprenader för Storcken (GY)
KIFAB Arena – Släggan 3 pågår
P-däck ”Chokladfabriken”
Detaljplan, upphandling Tallhagsskolan

Kalmar Vatten

Revidering av våra vattenskyddsområden
Kalmarsundsverket, detaljplan och upphandlingsarbete pågår
Ny modell VA taxan
Systemanalys vattenförsörjning i ett flergenerationsperspektiv

Kalmarhem

Låg vakansgrad
Bostadsgaranti och inflyttarbonus
102 nya lägenheter/-19
Investeringsstöd 25,7 mnkr + 4 beviljade projekt 2019
Bidrag från Boverket 33,6 mnkr för områdesutveckling okt 2018-okt 2020

Kalmar Hamn

Godsvolym i nivå ca 1 miljon ton
Utfyllnad Tjärhovsbågen enligt plan
Ombyggnad av Byteatern pågår
Ny bogserbåt (Flink)
Logistik lagerbyggnad Kährs

Kalmar Energi

Ökad nettoomsättning /hög expansionstakt, höjda elhandelspriser & övriga prisjusteringar
Kalmar växer = nya kunder har kopplats till el, fjärrvärme, fiber och solcellsparken (800 bostäder anslöts till elnätet)
Alla leveranser är ursprungsmärkta och förnybara

Koncernen

- Sjukfrånvaron i koncernen var per december 2016 4,53% och per december 2018 2,40 %.
- 71 Mål 2018, dessa redovisas kommunövergripande
- Intern kontroll och riskhantering
- Årsrapporter
- Revisionen

Vidare föredrog Ola Johansson resultaträkningen och där koncernens resultat efter finansiella poster uppgår till 94,9 mnkr. Den totala omsättningen uppgår till 847 mnkr, varav nettoomsättningen ökat med drygt 20 mnkr i jämförelse med föregående år. På kostnadssidan är det främst personalkostnaderna som ökar, 19,4 mnkr, och det beror främst på att antalet anställda ökar.

Ola Johansson föredrog vidare koncernens framtid/utmaningar.

- Bolagskoncernens investeringar under 2019-2023 uppgår till 4,1 miljarder (inkl kommunens 3 miljarder = totalt 7,1 miljarder)
- Agenda 2030 – de globala målen och den ökade digitaliseringen kommer att ställa ökade krav på hållbar utveckling och hur vi hanterar förväntningar inom dessa områden
- Miljö – Trygghet – Tillgänglighet - Jämställdhet

Beslut

Styrelsen beslutar godkänna årsredovisning och koncernredovisning 2018 för Kalmar Kommunbolag AB och förslag till vinstdisposition samt att överlämna densamma till ordinarie årsstämma för fastställelse den 21 maj.

Sekreterare Anette Stenlund

Justerat Ingemar Einarsson Liselotte Ross
ordförande

Rätt utdraget intygar

Anette Stenlund

Styrelsen i Kalmar Kommunbolag AB

Godkännande av årsredovisning och koncernredovisning 2018 för Kalmar Kommunbolag AB samt förslag till vinstdisposition

Förslag till beslut

Styrelsen beslutar godkänna årsredovisning och koncernredovisning 2018 för Kalmar Kommunbolag AB och förslag till vinstdisposition samt att överlämna densamma till ordinarie årsstämma för fastställelse.

Kommentarer

Den totala omsättningen uppgår till 846,9 (817,8) mnkr, varav nettoomsättningen ökat med drygt 29 mnkr i jämförelse med föregående år och i huvudsak är det Kalmarhem med 12 mnkr och Destination Kalmar med 8 mnkr som står för ökningen. Resultatet från andelarna intresseföretaget Kalmar Energi Holding AB ökar med 2,8 mnkr och övriga rörelseintäkter där tex. realisationsvinster och försäkringsersättningar ingår ökar med 5 mnkr.

Rörelsekostnaderna förutom avskrivningskostnaderna uppgår till 557,9 (507,9) mnkr, vilket är 50 mnkr högre än föregående år. Det är främst personalkostnaderna som ökar, 19,4 mnkr och det beror främst på att antalet anställda ökar samt pensionskostnader. Övriga externa kostnader ökar något. Avskrivningskostnaderna ökar med 11,5 mnkr till 139,4 (127,9) mnkr, ökningen beror i huvudsak på att de investeringar som färdigställdes i slutet på 2017 nu ingått i underlaget ett helt år.

Årets räntekostnader är 9 mnkr lägre jämfört med föregående år beroende på att finansieringskostnaderna har varit låga under året och marknadsläget vid ränteförfall har varit gynnsamt och omsättningar till aktuella räntenivåer och nya löptider gett positiva effekter på räntekostnaderna. Den genomsnittliga räntan på låneskulden under året (exklusive checkkrediten) har i jämförelse med föregående år sjunkit med 55 punkter till 1,54 % och genomsnittlig ränta per den 31 december var 1,22 %. Koncernens låneskulder (inkl. koncernkontokrediteten) uppgår till 2.694,0 (2.449,9) mnkr och har sedan föregående år ökat med 244 mnkr.

Koncernens resultat efter finansiella poster uppgår till 94,9 (118,3) mnkr och årets resultat efter skatt uppgår till 76(91) mnkr, trenden med fortsatt bra verksamhetsresultat exklusive realisationsvinster fortsätter .

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kronor):

balanserad vinst	252 841 212
årets vinst	41 634 781
	294 475 993

disponeras så att	
till aktieägaren Kalmar kommun utdelas	8 947 500
i ny räkning överföres	285 528 493
	294 475 993

Den föreslagna utdelningen har en marginell påverkan på bolagets soliditet som ökar till 86,8 (86,2) procent. Soliditeten är, mot bakgrund av att bolagets verksamhet fortsatt bedrivs med lönsamhet, betryggande. Likviditeten i bolaget bedöms kunna upprätthållas på en likaledes betryggande nivå. Styrelsens uppfattning är att den föreslagna utdelningen ej hindrar bolaget från att fullgöra sina förpliktelser på kort och lång sikt, ej heller att fullgöra erforderliga investeringar. Den föreslagna utdelningen kan därmed försvaras med hänsyn till vad som anförs i ABL 17 kap 3 § 2-3 st. (försiktighetsregeln).

Ola Johansson
VD

Bilagor

Årsredovisning och koncernredovisning för Kalmar Kommunbolag AB 2018

Årsredovisning
och
Koncernredovisning
för
Kalmar Kommunbolag AB

556527-6184

Räkenskapsåret

2018

Styrelsen och verkställande direktören för Kalmar Kommunbolag AB får härmed avge årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 2018.

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK.

Förvaltningsberättelse

Information om verksamheten

Kalmar Kommunbolag AB

Kalmar Kommunbolag äger och förvaltar aktier i Kalmar kommuns hel- eller delägda bolag, utvecklar samarbetet mellan bolagen i koncernen samt samordnar övergripande koncerngemensamma frågor. Kommunfullmäktige i Kalmar har gett bolaget uppdraget att operativt utöva styrning och tillsyn samt uppföljning av de bolag som ingår i koncernen. För att kommunstyrelsen ska ha uppsikt över den verksamhet som bolagen bedriver delges en ekonomisk och verksamhetsmässig information från kommunens hel- och delägda bolag löpande i tertialrapporter samt årligen en årsrapport. Årsrapporten ska bland annat redovisa och bedöma hur verksamheten bedrivits och utfallit mot bakgrund av det i bolagsordningen och i kommunens ägardirektiv angivna syftet och ramarna för densamma. Bolaget har även en löpande ägardialog med respektive dotterbolag, bereder och samordnar ärenden till Kalmar kommun.

Tillsammans med dotterbolagen skapas förutsättningar att utveckla och stärka det lokala näringslivet i hela kommunen. Genom sådana satsningar på olika utvecklingsprojekt stärker bolagen sin "kundbas".

Ständiga förbättringar är en av nycklarna till framgång vilket fortsatt innebär att se möjligheter med de resurser koncernen förfogar över. Med den expansion som nu sker i Kalmar skapas ett allt större behov av informationsöverföring till styrelsen och ägaren Kalmar kommun.

Säte

Företaget har sitt säte i Kalmar.

Resultat, ställning och analys

Koncernen

Den totala omsättningen uppgår till 846,9 (817,8) mnkr, varav nettoomsättningen ökat med drygt 29 mnkr i jämförelse med föregående år. I huvudsak är det Kalmarhem med 12 mnkr och Destination Kalmar med 8 mnkr som står för ökningen. Resultatet från andelarna intresseföretaget Kalmar Energi Holding AB ökar med 2,8 mnkr och övriga rörelseintäkter där tex. realisationsvinster och försäkringsersättningar ingår ökar med 5 mnkr.

o

Rörelsekostnaderna förutom avskrivningskostnaderna uppgår till 557,9 (508,0) mnkr, vilket är 50 mnkr högre än föregående år.

Det är främst personalkostnaderna som ökar, 19,4 mnkr jämfört med föregående år och det beror främst på att antalet anställda ökar. Övriga externa kostnader ökar något, Avskrivningskostnaderna ökar med 11,5 mnkr till 139,4 (127,9) mnkr, ökningen beror i huvudsak på att de investeringar som färdigställdes i slutet på 2017 nu ingått i underlaget ett helt år.

	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Nettoomsättning	780,3	759,9	734,6	713,3	709,9	710,3
Rörelsens kostnader exkl avskrivn.	-557,9	-508,0	-487,5	-455,3	-449,1	457,1
Av- och nedskrivningar	-139,4	-127,9	-123,9	-120,9	-129,8	-188,5
Finansnetto	-54,7	-63,7	-63,8	-85,3	-93,3	-101,7

I koncernen är räntekostnaden en väsentlig kostnadspost och alla bolag i koncernen har en fastställd finanspolicy som syftar till att begränsa och kontrollera de finansiella riskerna. Antalet kreditgivare i portföljen är 2 stycken, hos Nordea finns checkkrediten och övriga lån hos Kommuninvest. Vid utvärdering av lämnade offerter bedöms kriterierna lägsta pris i förhållande till vald kapitalbindningstid.

Årets räntekostnader är 9 mnkr lägre jämfört med föregående år beroende på att finansieringskostnaderna har varit låga under året och marknadsläget vid ränteförfall har varit gynnsamt och omsättningar till aktuella räntenivåer och nya löptider gett positiva effekter på räntekostnaderna. Den genomsnittliga räntan på låneskulden under året (exklusive checkkrediten) har i jämförelse med föregående år sjunkit med 55 punkter till 1,54 % och genomsnittlig ränta per den 31 december var 1,22 %. Koncernens låneskulder (inklusive koncernkontokrediteten) uppgår till 2.694,0 (2.449,9) mnkr och har sedan föregående år ökat med 244 mnkr.

Genomsnittlig ränta, %

(senaste 12 mån)

	2018	2017*	2016	2015
Kalmar Kommunbolag AB	3,04	2,46	1,90	1,72
Kalmarhem AB	1,83	2,10	2,22	3,22
KIFAB i Kalmar AB	3,94	3,14	3,07	3,31
Kalmar Hamn AB	0,57	0,00	0,00	0,00
HB Telemarken i Kalmar	0,03	0,06	0,03	-0,03
Kalmar Vatten AB	0,49	0,41	0,33	0,81
Kalmar Öland Airport AB	0,57	1,79	1,80	1,81
Koncernen totalt	2,98	2,09	2,52	3,24

* from. 2017 ingår inte koncernkontot i beräkningen.

Koncernens resultat efter finansiella poster uppgår till 94,9 (118,3) mnkr och årets resultat efter skatt uppgår till 76 (91) mnkr.

Resultat efter finansiella poster, mnr	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Kalmar Kommunbolag AB	25,7	35,3	32,1	65,8	55,4	10,1
Kalmarhem AB	29,4	35,5	37,1	25,9	20,9	12,1
KIFAB i Kalmar AB	29,9	29,2	32,0	28,6	28,0	-39,8
Kalmar Vatten AB	-4,8	5,0	6,0	16,7	25,6	22,3
Industriparken i Kalmar AB	-	-	-	-	6,8	5,4
Kalmar Science Park AB	0,0	0,0	0,1	0,1	-2,8	-2,9
Kalmar Öland Airport AB	-0,9	0,3	0,5	0,6	0,7	0,7
Kalmar Hamn AB	3,5	5,1	3,4	1,0	9,2	-0,4
Kalmar Familjebad AB	-	-	-	-	-0,4	1,0
Destination Kalmar AB	2,7	1,4	-0,9	-0,4	-1,1	-0,5
Kalmar Energi Holding AB, koncern	98,4	92,0	88,6	76,9	77,7	121,0
Kalmar Kommunbolag AB, koncern	94,9	118,3	110,1	132,6	106,1	57,5

Kalmarhem redovisar ett resultat efter finansnetto på 29,4 mnr (35,5 mnr) och ett resultat efter dispositioner och skatt på 10,4 mnr (12,2 mnr). Kalmarhems ekonomiska resultat beror till stor del på fortsatt låga vakanser samt låga räntekostnader.

De finansiella kostnaderna uppgår till 19,6 mnr (36,7 mnr) och är lägre än tidigare år, vilket beror på förtidslösen av räntederivat som genomfördes 2017 och som har gett en gynnsam räntenivå 2018. Under året har arbetet fortsatt med att förbättra och effektivisera verksamheten. Kostnader för underhåll uppgår till 75,2 mnr (66,8 mnr) och innefattar fortsatta energisatsningar med byte av ventilationsaggregat, renovering av tak, byte av fönster samt lägenhetsunderhåll. Totalt genomfördes 136 olika projekt som planerade underhållsåtgärder.

KIFAB's omsättning uppgår till 131,9 mnr (129,2 mnr). Ökningen från föregående år beror främst på ökade hyresintäkter. Resultat efter finansiella poster uppgår till 29,9 mnr mot fjolårets 29,2 mnr vilket påverkats positivt av ökade intäkter från hyror samt resultat HB Telemarken. Resultatet har belastats med kostnaden för förtida lösen av räntederivat om 200 mnr vilket vägs upp av lägre räntekostnader under kommande år. HB Telemarken har under räkenskapsåret 2018 återlagt överavskrivningar på maskiner och andra tekniska anläggningstillgångar till ett värde av 2,9 mnr.

Handwritten mark

Kalmar Vattens nettoomsättning uppgår till 164,6 mnkr (160,9 mnkr). Intäkterna består av försäljning av dricksvatten och behandling av avloppsvatten, anläggningsavgifter samt försäljning i affärsverksamheten.

En investeringsfond har skapats för det nya reningsverket "Kalmarsundsverket" och syftet med fonden är att möta en del av framtida avskrivningskostnader i det nya reningsverket. Tidigare års överskott från VA-verksamheten har återförts till resultatet med 19,9 mnkr enligt plan. År 2016 års resultatdisposition omfördelades år 2017 från obeskattade reserver till investeringsfond. Bolagets investeringar har under året varit omfattande och uppgår till 113,8 mnkr (90,7 mnkr).

Kalmar Science Parks resultat efter skatt är 0,02 mnkr vilket är bättre än budgeterat.

EU-projektet RINK 1 har löpt ut under året och ett nytt anslutningsprojekt Rink 2 har påbörjats. Bolaget har kunnat nyttja budgeten för RINK 1 i stort sett och ser att anslutningsprojektet har nyttjat sin budget för 2018 i sin helhet.

Även projekt Digibusiness ligger numera i fas. Samtliga redovisningar till Tillväxtverket och Regionförbundet löper på enligt tidsplan från båda håll.

I övrigt har bolaget kunnat hålla sig till satta mål och bolagets likviditet har varit god. Ingen checkräkningskredit har utnyttjats under året.

Kalmar Öland Airports resultat före bokslutsdispositioner och skatt blev minus 0,9 mnkr. Trafikintäkterna visar ett positivt resultat, 0,7 mnkr bättre än budget. Startavgifterna ökar medan minskningen av passagerare med 2,5 procent innebär minus i intäkter. Ersättning för säkerhetskontroll och extra öppethållning gick bättre än planerat. Intäkter för ramp och avisning visade en ökning delvis tack vare den kalla vintern. Call-intäkten visar ett positivt resultat medan reklam och butiksförsäljning tappar gentemot lagd budget. Driftkostnaderna ökade, främst på grund av arbetet med ansökan om nytt miljöbeslut, samt ett mer omfattande fastighets- och markunderhåll än planerat.

Under året har driftbidrag erhållits med 3,5 mnkr från Trafikverket/Regionförbundet samt ett kapitalkostnadsstöd med 2,9 mnkr från Landstinget.

Kalmar Hamns resultat präglas av goda volymer med för bulkgoods aviserade förändringar har blivit till Hamnens fördel framförallt pga den varma sommaren som inneburit hög avverkning och import av spannmål. Volymen för lastning och lossning ligger runt 1 miljon ton. Resultatet för 2018 efter finansiella poster blev 3,5 mnkr jämfört med 3,0 mnkr i prognosen.

h

Destination Kalmars resultat efter finansiella poster är 2,7 mnkr. Den främsta orsaken till det goda resultatet är att antalet besökare på Kalmar Slott nådde rekordnivåer, tack vare att utställningen om Leonardo Da Vinci blev en succé. Under året har bolaget arrangerat en mängd välbesökta evenemang och aktiviteter.

Årets resultat från intresseföretag avser koncernens andel av resultatet i koncernen Kalmar Energi Holding AB. För Kalmar Energi koncernen blev 2018 ett framgångsrikt år och resultatet landade över förväntan på 98 (96) mnkr före dispositioner och skatt. Under året har den expansion som sker i Kalmar bidragit till ett förstärkt resultat då fler kunder har kopplats till våra el, fjärrvärme och fibernät eller köpt in sig i solcellsparken.

Värmeleveranserna hamnade drygt 2,5 procent under förväntan. Utöver det har den tekniska tillgängligheten varit god vilket är avgörande för resultatet i värmeaffären. Affärsområde elhandel gynnades av förhållandevis låga prisvariationer över dygn och svagt nedåtgående prisbild samt övriga intäkter från sol och vindaffären. Elnät levererade 380 (377) GWh och drygt 800 nya bostäder anslöts till elnätet. En fortsatt hög expansionstakt har gynnat både årets och framtida resultat när flertalet större fastigheter valt både fjärrvärme och bredbandslösningar vid nybyggnationer.

Kalmar Kommunbolag AB

Resultat efter finansiella poster är 25,7 (35,3) mnkr vilket är drygt 2 mnkr bättre än budget. I huvudsak beror avvikelserna på resultatet från de finansiella posterna där utdelningen från Kalmar Energi Holding AB är 2 mnkr högre. Verksamhetens rörelseresultat ligger 0,3 mnkr högre än budget. Årets bokslutsdispositioner är koncernbidrag som erhålls från Kalmarhem med 15 mnkr och KIFAB med 12,2 mnkr samt lämna koncernbidrag till Kalmar Öland Airport med 0,96 mnkr.

Det har varit en medveten strategi att efter bland annat försäljningar av bolag och erhållna utdelningar lösa lån varmed räntekostnaderna minskat. Detta ligger helt i linje med strategin att bolagskoncernen ska stärkas för att klara nya investeringar kopplat till ett växande Kalmar.

Flerårsöversikt (Tkr)

Koncernen	2018	2017	2016	2015	2014
Nettoomsättning	780 259	759 936	734 554	713 338	709 852
Resultat efter finansiella poster	94 852	118 271	110 134	132 631	106 089
Antal anställda vid årets utgång	270,0	264,0	254,0	233,0	243,0
Balansomslutning	4 403 544	3 982 513	3 793 477	3 625 942	3 676 115
Soliditet (%)	25,8	26,8	26,0	24,7	21,2
Skuldsättningsgrad (ggr)	2,9	2,7	2,8	3,0	3,7
Moderbolaget	2018	2017	2016	2015	2014
Nettoomsättning	4 034	3 714	3 716	3 746	3 514
Resultat efter finansiella poster	25 733	35 265	32 128	65 789	55 365
Antal anställda vid årets utgång	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Balansomslutning	504 341	463 924	451 560	431 483	471 105
Soliditet (%)	86,8	86,2	80,2	76,3	52,5
Skuldsättningsgrad (ggr)	0,2	0,2	0,2	0,3	0,9

För definitioner av nyckeltal, se Redovisnings- och värderingsprinciper.

R

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Kalmar Kommunbolag AB och koncernen

Koncernen är i många delar i en leveransfas av tidigare beslutade projekt med upphandlade entreprenader och tjänster samt pågående upphandlingar där Kommunbolaget medverkat i flera sammanhang under året. Fokus har också varit att medverka i planeringsarbetet för koncernens planerade investeringar och ev. förändringar av anläggningstillgångar.

Ny redovisningschef har rekryterats då nuvarande ekonomichef övergår till kommunen som ny ekonomidirektör.

Med anledning av lagförslaget om nya ränteavdragsbegränsningar har en modell tagits fram för att simulera effekterna under koncernens ekonomiska planperiod.

Koncernens verksamhetsledningssystem har uppgraderats enligt ny ISO standard 9001:2015 för kvalitet samt 14001:15 för miljö och koncernövergripande externrevision har genomförts med mycket bra resultat.

Koncernens styrande dokument har uppdaterats och tydliggjorts i ett koncerngemensamt ramverk.

I samverkan med Kalmar Science Park och region Kalmar län har ett arbete påbörjats med syfte att i projektförhållande skapa ett regionalt e-hälsokluster.

Genom kommunens digitaliseringsledare medverkar vi aktivt i kommunkoncernens digitaliseringsarbete.

Under året har **KIFAB** färdigställt ett nytt parkeringsdäck i två plan på fastigheten Sutaren 22. Ytterligare två större entreprenader har startats under 2018. Den ena avser ombyggnad och anpassning av fastigheten Storcken 4 för Kalmarsunds Gymnasieförbund som kommer att hyra hela byggnaden efter Linnéuniversitetets flytt under 2019. Den andra entreprenaden avser nybyggnad av KIFAB Arena, en idrottshall för skolundervisning, bollsport och friidrott på fastigheten Släggan 3. KIFAB Arena kommer att färdigställas i december 2019 och hyrs i sin helhet av Kalmar kommun. Under året har ett omfattande detaljplanearbete drivits för Telemarken 1. En satsning på den fysiska miljön i Kalmar Science Park-huset på Varvsholmen har startats upp under 2018. Gemensamma workshops har genomförts och som kommer resultera i en ombyggnation under 2019 med fokus på att skapa en ny typ av modern mötesplats på temat co-working, en ny restaurang och en möjlighet att bedriva betydligt större konferenser och event än tidigare i huset.

Destination Kalmar redovisar ett bra år 2018 för Kalmars besöksnäring. Den preliminära statistiken visar att hotellnäringens siffror per den siste november är likvärdiga med 2017, som var ett rekordår. Siffrorna under sommarmånaderna var sämre än 2017, men detta tog hotellen sedan delvis igen under höstmånaderna. Hotellen visar åter på en hög beläggingsgrad. Världsutställningen Da Vinci Inventions har haft stor betydelse för besökstillströmningen och evenemangen var överlag mycket välbesökta. Kalmar röstades för fjärde gången fram som Årets sommarstad på Reseguiden.se.

K

2018 var ett ytterligare starkt år för **Kalmar Hamn** som återigen kunde lasta och lossa närmare en miljon ton. Renovering av Hamnens fastighet Oljefabriken 3 är pågående enligt plan. Införskaffande av bogserbåt har skett i samråd med Sjöfartsverket. Utfyllnad av ny mark i inre hamnbassängen för gods sker enligt plan. Gustaf Kähr i Nybro har etablerat en ny lager/logistikbyggnad i hamnen.

Kalmar Vatten har genomfört förstudieprojektet "Systemanalys Vatten steg 1" som ska ge svar på lämpligaste och mest långsiktiga strategin för framtidens dricksvattenförsörjning i ett flergenerationsperspektiv. Detta bidrar till att skydda framtidens dricksvattenförsörjning mot klimatförändringar och verkar för trygghet och robusthet av dricksvattenförsörjningen i ett växande Kalmar. Arbetet har påbörjats med att revidera Södra Nybroåsens vattenskyddsområde. Under 2019 genomförs samråd med allmänheten innan det lämnas in till Länsstyrelsen för beslut. Råsbecks vattenskyddsområde är uppdaterat och beslutat av Länsstyrelsen

Arbetet med upphandlingen av det nya reningsverket "Kalmarsundsverket" pågår men har försenats beroende på ett utdraget detaljplanearbete samt att upphandlingsdokumentet tagit längre tid att sammanställa än beräknat. Kalmar Vatten arbetar kontinuerligt för att minska driftsstörningar i ledningsnätet och i övriga anläggningar. Bolaget har VA-förnyat ledningsnätet enligt den fastställda Förnyelseplanen och de områden där VA-förnyelse har genomförts under perioden är i Dörbylund, Halltorp och Berga området (Rimsmedsvägen, Tellusvägen, Tallhagsvägen).

Under våren 2018 intensifierades arbetet med att införa en ny modell för VA-taxa som bättre ska fördela kostnaderna skäligt och rättvist mellan abonnenterna

Kalmar Öland Airport har under 2018 fortsatt arbetet för att kunna erbjuda flygbiobränsle lokalt på flygplatsen. I november kungjordes ett gemensamt initiativ mellan flygplatsen och dess ägare, inrikesflygbolagen samt bränsleleverantören som säkerställde målet om 5 % biobränsle på allt flyg från Kalmar till Stockholm. De cirka 80 ton biobränsle som behövs för flygtrafiken från Kalmar till Stockholm under ett år, levereras av Air BP till Kalmar Öland Airport, där SAS och BRA tankar sina flygplan. Arbetet med en ny miljöprövning, som påbörjades 2017, inlämnades under 2018 till Mark-och miljödomstolen.

Från och med oktober månad utför Kalmar Öland Airport även incheckningen åt BRA på samtliga avgångar till Bromma. Detta innebär att flygplatsen nu utför samtliga tjänster till flygbolagen som trafikerar Kalmar Öland Airport. Samtidigt har flygplatsen påbörjat ett digitaliseringsprojekt för att underlätta för resenärerna vid avresa från Kalmar

th

Under året beviljades **Kalmar Science Park** en treårig fortsättning på EU-projektet RINK, Regional Inkubation Kalmar Län, i form av EU-projektet RINK 2.0.

Inkubatorns utnämning till en av Sveriges 24 Excellensinkubatorer av Vinnova under 2018 och 2019 med tillhörande finansiella medel, har genererat direkt märkbara effekter bland bolagen i inkubatorn. Vinnovas uppdrag inom utlysningen "Inkubationsstöd - Excellens 2018/2019" omfattar att finansiera de inkubatorer som har bäst förmåga att accelerera utvecklingen av nya kunskapsintensiva företag med internationell potential.

Under året har det under 2017 beviljade EU-projektet DigiBusiness inom bolagets befintliga kluster Digital Business kommit igång ordentligt och det är tydligt att en heltidstjänst för att hantera det här fokusområdet mycket snabbt har genererat resultat. Bland annat i form av ett stort antal välbesökta seminarier, ett ökat antal anslutna bolag till klustret och en nyformerad inriktning inom AI, Artificiell Intelligens, för att nämna några exempel. Kortfattat kan sägas att DigiBusiness ska bidra till att företag och organisationer i Kalmar län bevarar och utökar konkurrenskraften i den rådande digitaliseringstrenden genom att utveckla eller förändra sig via digitala tekniker och på lång sikt bidra till och stärka hela länets utveckling inom detta område.

Efterfrågan på **Kalmarhems** lägenheter har varit god med fortsatt hög uthyrningsgrad 98,8 procent (98,0).

Arbetet med bolagets uppdrag att bygga i snitt 75 lägenheter per år har fortsatt och Kalmarhem har under året tillfört 102 nya lägenheter. Totalt har fyra områden med nybyggnation varit i gång med sammanlagt 435 lägenheter. Ett av dessa områden, Skärgårdsstaden etapp 1, har bebyggt med 102 lägenheter som stod klara för inflyttning i juni respektive oktober 2018. Områden med projekt som pågår är Skärgårdsstaden etapp 2 med 56 lägenheter, Blickfånget med 64 lägenheter, Månstenen med 203 lägenheter samt Påryd med 10 lägenheter. Samtliga pågående projekt beräknas stå klara 2019- 2020.

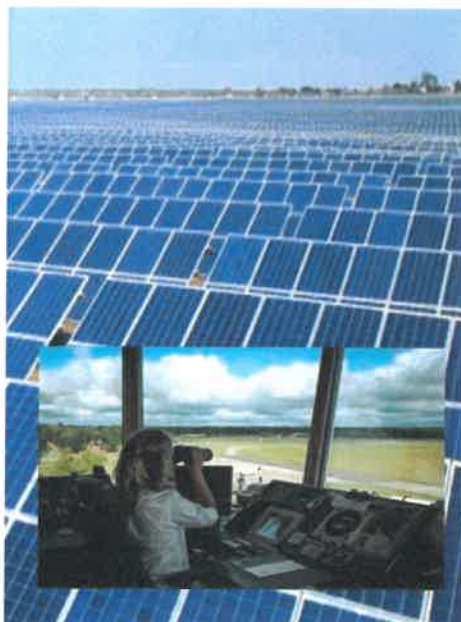
Under året har statligt investeringsstöd erhållits avseende nyproduktionen av Skärgårdsstaden etapp 1. Totalt uppgick det statliga stödet till 25,7 mnkr. Kalmarhem har även fått positivt besked om statligt investeringsstöd avseende nyproduktionen av Skärgårdsstaden etapp 2, Månstenen, Blickfånget samt Påryd. Slutliga ansökningar kommer att lämnas in efter att projekten är färdigställda.

Underhåll och renoveringar som utfördes har lett till ytterligare förbättringar i fastighetsbeståndet vilket kommer hyresgästerna tillgodo. Under perioden 2018 till 2020 pågår ett större renoveringsprojekt i kvarteret Konvaljen där 204 lägenheter stamrenoveras och standardförbättras.

Hälftenägda (50%) **Kalmar Energi** återför varje år mellan 50-70 miljoner in till verksamheten i form av investeringar för att säkra att infrastrukturen kan leverera. Nettoomsättningen ökade under året tack vare hög expansionstakt, relativt höga elhandelspriser och prisjusteringar på både elnät och fjärrvärme. Under året har den expansion som sker i Kalmar bidragit till ett förstärkt resultat då fler kunder har kopplats till bolagets el, fjärrvärme och fibernät eller köpt in sig i solcellsparken. Värmeleveranserna hamnade drygt 2,5 procent under förväntan. Utöver det har den tekniska tillgängligheten varit god. Affärsområde elhandel gynnades av förhållandevis låga prisvariationer över dygn och svagt nedåtgående prisbild samt övriga intäkter från sol och vindaffären. Elnät levererade 380 (377) GWh och drygt 800 nya bostäder anslöts till elnätet. En fortsatt hög expansionstakt har gynnat både årets och framtida resultat när flertalet större fastigheter valt både fjärrvärme och bredbandslösningar vid nybyggnationer.

För 2018 kommer 50 procent av all försäljning från värmerörelsen med tillhörande elproduktion. Elhandelsrörelsen svarar för knappt 30 procent av all försäljning, och elnät för närmare 20 procent. Avkastningen på sysselsatt kapital uppgår till drygt 9 (9) procent vilket ligger i det övre intervallet av både våra långsiktiga mål och tidigare resultat.

k

Förväntad framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Kalmar Kommunbolag AB och koncernen

Ett starkt växande Kalmar ställer krav på bolagskoncernen och som nu står inför stora utmaningar med huvudsakligt fokus på investeringar. De senaste årens positiva resultatutveckling har lagt en stabil finansiell grund för att klara den höga investeringstakten.

En hög investeringstakt ställer krav på kassaflöde och att resultaten över tid ligger på en sådan nivå att de klarar av att bära ökade kostnader för både finansiering och drift. Koncernens uppföljning av ekonomi och verksamhet tydliggörs löpande i den ekonomiska planeringen 2019-2023. I koncernen är räntekostnaden en väsentlig kostnadspost och i och med den höga investeringstakten har ett behov av samsyn och samordning kring finansförvaltningen tydliggjorts. Finansgruppen arbetar löpande med översyn och bestämmer strategier på kort och lång sikt. Koncernen måste vid behov kunna agera vid förändringar i räntenivåer och göra känslighetsanalyser avseende dessa effekter.

Bolagens är i sina verksamheter utsatta för ett antal risker i mer eller mindre omfattning. Dessa hanteras och arbetas efter koncernens ramverk för riskanalyser. Intern kontroll och riskhantering förtydligar styrelsens ramar och riktlinjer när det gäller vilka risker som hanteras i bolagen och hur dessa ska bemötas. VD i bolagen ansvarar för att bolaget operativt följer dessa ramverk

fr

Kalmar är i en fortsatt expansionsfas och antalet invånare ökar. Det som kan förändra en fortsatt positiv utveckling för koncernen är att den långvariga högkonjunkturen går mot en avmattning och påverkar resultaten för bolagen de kommande åren.

Agenda 2030 de globala målen och den ökade digitaliseringen kommer att ställa ökade krav på en hållbar utveckling och hur vi hanterar förväntningarna inom dessa områden.

Användning av finansiella instrument

Finansiering

Kalmar Kommunbolag har en av styrelsen fastställd finanspolicy som syftar till att begränsa och kontrollera de finansiella riskerna. Alla dotterbolagen har också fastställda finanspolicy's.

Betalningsförmågan på kort sikt

Genom det gemensamma koncernkontot, där likviditetsflödena samordnas, ges möjligheter till förmånlig finansiering av korta rörelsekrediter. I denna finansiella konstruktion finns det normalt alltid möjlighet att möta periodvisa kapitalbehov hos respektive bolag. Rörelsekapitalet, d.v.s. omsättningstillgångar minskat med de kortfristiga skulderna, var vid årsskiftet fortsatt negativ och uppgår till -77,4 (-154,0) mnkr.

Soliditet

Soliditet är ett finansiellt nyckeltal som visar koncernens långsiktiga betalningsförmåga, det vill säga hur stor del av tillgångarna som är finansierade med eget kapital. De tillgångar som inte är finansierade med eget kapital finansieras med lån, också kallat främmande kapital. Soliditet räknar man ut genom att dividera det egna kapitalet med balansomslutningen. Soliditeten för koncernen har under 2018 minskat från 26,8 till 25,8 %. I huvudsak beror minskningen på de stora investeringar som gjorts under 2018 vilket medför att balansökningen har ökat mer än det egna kapitalet. En hög soliditet innebär att handlingsfriheten ökar såväl som förmågan att hantera svängningar i resultatutvecklingen.

	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Soliditet, %	25,8	26,8	26,0	24,7	21,1	19,2

K

Skuldsättningsgrad

Skuldsättningsgrad är ett finansiellt nyckeltal som används för att beskriva ett företags finansiella risk (räntekänslighet). Nyckeltalet talar om hur stora företagets skulder är i förhållande till det egna kapitalet och anger företagets finansiella styrka. Om ett företag har en hög skuldsättningsgrad har det också en låg soliditet. Skuldsättningsgraden beräknas som kvoten mellan totala skulder och eget kapital. Koncernens skuldsättningsgrad har ökat från 2,85 till 2,87 gån ger. Det är en ökning i jämförelse med föregående år.

	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Avsättningar o skulder, mnkr	3.266,8	2.913,5	2.808,4	2.729,9	2.898,6	2.923,9
Eget kapital, mnkr	1.136,7	1.069,0	985,1	896,1	777,5	694,1
Skuldsättningsgrad, ggr	2,87	2,85	2,85	3,06	3,73	4,21

Ränterisk

Ränterisken mäts i form av genomsnittlig återstående räntebindningstid. En längre räntebindningstid minskar den negativa resultateffekten vid en ränteuppgång. Ett par av bolagen i koncernen har tidigare år tecknat ränteswapar för att uppnå en effektiv och flexibel hantering av ränterisken i bolagets skuldportfölj. För de ränteswapsavtal som löpt ut under 2018 har räntesäkring gjorts genom lån med fast räntebindning. För att säkerställa kapitalförsörjningen vill moderbolaget att dotterbolagen ska eftersträva långa kreditavtal med långivarna.

Kalmarhems förtidslösen av lån som gjordes i december förra året fick under 2018 fullt effekt. I slutet på året förföll ytterligare derivat om 100 mnkr för KIFAB, de förtidslöste även 100 mnkr för att långsiktigt säkra låga räntenivåer. I övrigt har marknadsläget vid ränteförfall fortsatt varit mycket gynnsamt och omsättningar med nya löptider har givit positiva effekter på räntekostnaderna i kommunkoncernen.

Med anledning av nya skatteregler för bolagssektorn (gäller från 2019) har moderbolaget Kalmar Kommunbolag AB tagit fram en simuleringsmodell där dotterbolagen simulerat effekterna för den ekonomiska planperioden 2019-2023. En samlad bedömning ur ett kortare perspektiv påverkas varken Kalmarhem eller KIFAB av de nya begränsningsreglerna, men däremot finns en tydlig trend med minskat utrymme för ökade räntekostnader. Till skillnad från övriga bolag i koncernen är effekterna av de nya begränsningsreglerna tydliga i Kalmar Vatten och skälet är kommande stora investeringar som i huvudsak kommer finansieras med externa medel. Bedömningen är att Kalmar Vatten ska hantera de negativa effekterna genom kostnadseffektiviseringar inom verksamheten.

Räntebindningstiden avgör hur snabbt en ränteförändring får genomslag i bolagets resultat och koncernens genomsnittliga räntebindningstid för skuldportföljen var vid årsskiftet 2,83 år. Andelen lån i koncernen där räntan förfaller inom 1 år var 25,7 (12,2) %, dvs. 673 (288) mnkr av den totala låneskulden 2.624,1 (2.365,8) mnkr. Omsättningarna som har skett under året har till övervägande del placerats om med kortare bindningstid än 1 år.

Finansieringsrisk

Med finansieringsrisk avses risken att inte kunna tillgodose bolagets kapitalbehov på kort eller lång sikt eller om en stor del av skuldportföljen förfaller vid ett eller några enstaka tillfällen. Detta kan medföra begränsad tillgång på kapital eller ökade finansieringskostnader. Refinansieringsrisken mäts i form av genomsnittlig återstående kapitalbindningstid och vid årsskiftet var den 2,98 år. Andelen lån i koncernen där kapitalet förfaller inom 1 år var 18,7 (6,6) %, dvs. 492 (157) mnkr. Omsättningarna som har skett under året har till övervägande del placerats om med kortare bindningstid än 1 år.

h

År	<i>Räntebindning</i>		<i>Kapitalbindning</i>	
	andel, %	mnkr	andel, %	mnkr
0-1	25,66	673,2	18,74	491,7
1-2	21,58	566,4	24,69	647,9
2-3	17,15	450,0	20,69	550,0
3-4	8,76	230,0	8,76	230,0
4-5	4,95	130,0	4,95	130,0
5-6	16,94	444,5	16,94	444,5
6-7	-	-	-	-
7-8	3,81	100,0	3,81	100,0
8-9	-	-	-	-
9-10	1,14	30,0	1,14	30,0
Över 10	-	-	-	-
Total	2,83 År	2.624,1	2,98 År	2.624,1

Kalmar Kommunbolag AB

Bolaget använder inte derivatinstrument i sin kredithantering. Enligt bolagets finanspolicy ska ränterisken begränsas genom att räntebindningstiden sprids över tid, den återstående genomsnittliga löptiden ska vara 1 år +/- 1 år. Refinansieringsrisken ska begränsas genom att bolagets kapitalbindningstid ska spridas över tid och maximalt 100% av den totala skuldportföljen får förfalla inom en rullande 12-månadersperiod. Andelen kapital- och ränteförfall inom 1 år är 100% och den återstående genomsnittliga bindningstiden var knappt 1 år.

Den genomsnittliga räntan för låneskulden under perioden är 3,04 %. Soliditeten har ökat till 86,8% jämfört mot föregående år 86,2%.

Bolaget ska vidare enligt finanspolicy ha tillgångar i kassa och bank eller tillgång till koncernkredit som motsvarar en betalningsberedskap om minst 60 betalningsdagar, vilket motsvarar 2,5 mnkr. Vid årsskiftet var bolagets betalningsberedskap 28,9 mnkr.

Icke-finansiella upplysningar

Personal

Arbetet med att säkra kompetens för framtiden fortsätter genom att bolaget stödjer kommunens strategier och mål samt ledarutvecklingsstrategi som arbetsgivare. Kompetensutveckling samt kompetenshöjning vid nyrekryteringar skapar möjligheter att möta framtidens krav. Målet är att bli en ännu mer spännande och utvecklande arbetsplats kännetecknad av god ordning med engagerade och motiverade medarbetare. Under 2018 har medarbetarna fortlöpande kompetensutvecklats inom sina arbetsområden. Kalmar Kommunbolag AB har två (2) fast anställda medarbetare. Bolaget köper VD-tjänsten av Kalmar kommun till 60% tom 2018-08-31, 50% fom 2018-09-01.

Resultatet i årets Nöjd medarbetarindex skapar förutsättningar för att ytterligare förbättra arbetsmiljön i bolagen. Den totala sjukfrånvaron i koncernen har minskat från 4,3 % 2016 till 2,4 % 2018-12-31.

Antal medarbetare i koncernen ökade under perioden med 6 personer till 270 (264) vid årets utgång. Medelantalet anställda i koncernen under perioden var 246 (235).

Handwritten mark

Miljö

Bolagen i koncernen arbetar aktivt med omställningen mot förnybar energi och hållbara investeringar som en del av hållbara Kalmar. Kalmar Kommunbolag förmedlar miljömålen och uppdrag till bolagen med utgångspunkt från Kalmar kommuns verksamhetsplan och budget. Uppföljningen sammanställs av kommunens målsamordnare och redovisas övergripande i Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige.

Tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet enligt miljöbalken

Kalmar Kommunbolag AB bedriver ingen verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt miljöbalken.

Koncernen har enligt Miljöbalken tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter i Kalmar Vatten, Kalmar Öland Airport och Kalmar Hamn.

Ägarförhållanden

Bolaget är helägt av Kalmar kommun, org.nr. 212000-0746.

L

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kronor):

balanserad vinst	252 841 212
årets vinst	41 634 781
	294 475 993

disponeras så att	
till aktieägaren Kalmar kommun utdelas	8 947 500
i ny räkning överföres	285 528 493
	294 475 993

Styrelsen föreslås bemyndigas att besluta om tidpunkt då utdelningen skall betalas.

Den föreslagna utdelningen har en marginell påverkan på bolagets soliditet till 86,8 procent. Soliditeten är, mot bakgrund av att bolagets verksamhet fortsatt bedrivs med lönsamhet, betryggande. Likviditeten i bolaget bedöms kunna upprätthållas på en likaledes betryggande nivå. Styrelsens uppfattning är att den föreslagna utdelningen ej hindrar bolaget från att fullgöra sina förpliktelser på kort och lång sikt, ej heller att fullgöra erforderliga investeringar. Den föreslagna utdelningen kan därmed försvaras med hänsyn till vad som anförs i ABL 17 kap 3 § 2-3 st. (försiktighetsregeln).

Förändring av eget kapital

Koncernen	Aktie- kapital	Annat eget kapital inkl. årets resultat	Innehav utan best.inflytande	Totalt
Belopp vid årets ingång	134 995 000	933 867 037	105 195	1 068 967 232
Utdelning		-8 700 000		-8 700 000
Årets resultat		76 461 094	1 629	76 462 723
Belopp vid årets utgång	134 995 000	1 001 628 131	106 824	1 136 729 955

Av beloppet "Annat eget kapital inkl. årets resultat" utgör 35 769 000 kronor kapitalandelsfond.

Moderbolaget	Aktie- kapital	Reserv- fond	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	134 995 000	1 617 463	218 454 053	43 087 159	398 153 675
Disposition enligt beslut av årets årsstämma:			43 087 159	-43 087 159	0
Utdelning			-8 700 000		-8 700 000
Årets resultat				41 634 781	41 634 781
Belopp vid årets utgång	134 995 000	1 617 463	252 841 212	41 634 781	431 088 456

Koncernens och moderbolagets resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkningar samt kassaflödesanalyser med noter.

Koncernens Resultaträkning

	Not 1	2018-01-01 -2018-12-31	2017-01-01 -2017-12-31
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	2, 3	780 258 890	759 935 944
Förändring av lagervaror under tillverkning, färdiga varor och pågående arbete för annans räkning		0	-139 024
Aktiverat arbete för egen räkning		8 502 241	7 350 864
Andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	4	38 630 000	35 805 000
Övriga rörelseintäkter	5	19 462 278	14 867 716
		846 853 409	817 820 500
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter		-11 303 523	-14 479 530
Handelsvaror		-9 094 787	-6 563 392
Övriga externa kostnader	6, 7	-340 923 424	-313 193 289
Personalkostnader	8	-192 875 957	-173 385 704
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-139 375 246	-127 915 630
Övriga rörelsekostnader		-3 701 156	-281 816
		-697 274 093	-635 819 361
Rörelseresultat		149 579 316	182 001 139
Resultat från finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar		9 758	-2 864
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		362 236	407 876
Räntekostnader och liknande resultatposter		-55 099 639	-64 135 570
		-54 727 645	-63 730 558
Resultat efter finansiella poster		94 851 671	118 270 581
Bokslutsdispositioner	9	-13 022 000	-12 508 000
Skatt på årets resultat	10	-8 073 678	-5 604 426
Uppskjuten skatt	10, 11	2 706 730	-9 150 925
Årets resultat		76 462 723	91 007 230
Hänförligt till moderföretagets aktieägare		76 461 094	91 005 994
Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		1 629	1 236

h

Koncernens Balansräkning

Not
1

2018-12-31

2017-12-31

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar

Goodwill	12	0	0
----------	----	---	---

Materiella anläggningstillgångar

Byggnader och mark	13	2 769 337 432	2 632 338 959
Maskiner och andra tekniska anläggningar	14	749 685 062	699 045 725
Inventarier, verktyg och installationer	15	61 062 446	69 325 486
Finansiell leasing	16	1 543 825	2 496 370
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	17	271 263 659	124 038 025
		3 852 892 424	3 527 244 565

Finansiella anläggningstillgångar

Andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	18	277 399 000	265 769 000
Andra långfristiga värdepappersinnehav	19	2 448 880	2 438 880
Andra långfristiga fordringar	20	1 904 350	2 608 304
		281 752 230	270 816 184
Summa anläggningstillgångar		4 134 644 654	3 798 060 749

Omsättningstillgångar

Varulager m m

Råvaror och förnödenheter		4 868 428	3 938 787
Färdiga varor och handelsvaror		1 024 006	821 374
		5 892 434	4 760 161

Kortfristiga fordringar

Kundfordringar		66 194 035	71 660 934
Aktuella skattefordringar		2 067 912	1 928 448
Övriga fordringar		12 411 424	7 484 010
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	21	16 501 384	12 826 330
		97 174 755	93 899 722

Kassa och bank

	22	165 833 034	85 811 970
Summa omsättningstillgångar		268 900 223	184 471 853

SUMMA TILLGÅNGAR

		4 403 544 877	3 982 532 602
--	--	----------------------	----------------------

Koncernens Balansräkning

Not
1

2018-12-31

2017-12-31

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital hänförligt till moderföretagets aktieägare

Aktiekapital		134 995 000	134 995 000
Annat eget kapital		925 167 037	842 861 043
Årets resultat		76 461 094	91 005 994

Eget kapital hänförligt till moderföretagets aktieägare

1 136 623 131   **1 068 862 037**

Innehav utan bestämmande inflytande

Innehav utan bestämmande inflytande		106 824	105 195
-------------------------------------	--	---------	---------

Summa eget kapital

1 136 729 955   **1 068 967 232**

Avsättningar

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		1 668 000	1 357 000
Avsättningar för uppskjuten skatt	11	64 025 594	66 732 412
Övriga avsättningar	24	51 530 000	17 187 000
		117 223 594	85 276 412

Långfristiga skulder

25

Skulder till kreditinstitut		2 622 405 250	2 339 123 250
Långfr övriga skulder		180 796 964	150 643 908
		2 803 202 214	2 489 767 158

Kortfristiga skulder

Checkräkningskredit	22	69 902 802	84 043 144
Skulder till kreditinstitut		1 718 000	26 718 000
Förskott från kunder		4 258 842	5 461 643
Leverantörsskulder		88 439 195	70 225 189
Aktuella skatteskulder		6 522 802	1 641 551
Övriga skulder		50 544 037	28 149 986
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	26	125 003 436	122 282 287
		346 389 114	338 521 800

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

4 403 544 877   **3 982 532 602**

Koncernens Kassaflödesanalys

	Not	2018-01-01 -2018-12-31	2017-01-01 -2017-12-31
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		94 851 671	118 270 581
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m.m	27	131 693 415	123 734 046
Betald skatt		-3 331 891	-3 017 145
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		223 213 195	238 987 482
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Förändring av varulager och pågående arbeten		-1 132 273	139 432
Förändring av kundfordringar		5 466 899	-15 627 573
Förändring av kortfristiga fordringar		-8 602 468	2 076 799
Förändring av leverantörsskulder		18 214 006	11 986 308
Förändring av kortfristiga skulder		23 912 399	22 101 361
Kassaflöde från den löpande verksamheten		261 071 758	259 663 809
Investeringsverksamheten			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-447 400 078	-245 759 462
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		60 718	129 800
Förändringar i finansiella anläggningstillgångar		693 954	-1 037 082
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-446 645 406	-246 666 744
Finansieringsverksamheten			
Förändring kort- och långfristiga lån		-14 140 342	-104 453 673
Upptagna lån		290 882 616	209 311 582
Amortering av lån		-2 447 562	-54 839 216
Utbetald utdelning		-8 700 000	-7 100 000
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		265 594 712	42 918 693
Årets kassaflöde		80 021 064	55 915 758
Likvida medel vid årets början			
Likvida medel vid årets början		85 811 970	29 896 212
Likvida medel vid årets slut	28	165 833 034	85 811 970

Handwritten mark

Moderbolagets Resultaträkning

	Not	2018-01-01 -2018-12-31	2017-01-01 -2017-12-31
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	3	4 034 088	3 713 733
Övriga rörelseintäkter	5	859 207	814 409
		4 893 295	4 528 142
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	6, 7	-2 271 303	-2 193 877
Personalkostnader	8	-2 527 318	-2 449 075
		-4 798 621	-4 642 952
Rörelseresultat	29	94 674	-114 810
Resultat från finansiella poster			
Resultat från andelar i koncernföretag	30	148 000	3 651 000
Resultat från andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	4	27 000 000	33 300 000
Räntekostnader och liknande resultatposter		-1 509 959	-1 571 097
		25 638 041	35 379 903
Resultat efter finansiella poster		25 732 715	35 265 093
Bokslutsdispositioner	31	20 012 328	9 284 377
Resultat före skatt		45 745 043	44 549 470
Skatt på årets resultat	10	-4 110 262	-1 462 311
Årets resultat		41 634 781	43 087 159

Moderbolagets Balansräkning

	Not 1	2018-12-31	2017-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier, verktyg och installationer	15	0	0
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i koncernföretag	32, 33	216 318 000	204 618 000
Andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	18, 34	230 000 000	230 000 000
		446 318 000	434 618 000
Summa anläggningstillgångar		446 318 000	434 618 000
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Fordringar hos koncernföretag		27 245 585	18 695 451
Övriga fordringar		1 690 336	36 730
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	21	185 348	124 844
		29 121 269	18 857 025
<i>Kassa och bank</i>	22	28 901 643	10 448 758
Summa omsättningstillgångar		58 022 912	29 305 783
SUMMA TILLGÅNGAR		504 340 912	463 923 783

Moderbolagets Balansräkning

Not
1

2018-12-31

2017-12-31

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

23, 35

Bundet eget kapital

Aktiekapital

134 995 000

134 995 000

Reservfond

1 617 463

1 617 463

136 612 463

136 612 463

Fritt eget kapital

Balanserad vinst eller förlust

252 841 212

218 454 053

Årets resultat

41 634 781

43 087 159

294 475 993

261 541 212

Summa eget kapital

431 088 456

398 153 675

Obeskattade reserver

36

8 443 295

2 215 623

Långfristiga skulder

25

Skulder till kreditinstitut

45 000 000

45 000 000

Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder

144 711

111 629

Skulder till koncernföretag

12 660 000

15 200 000

Aktuella skatteskulder

5 628 795

1 474 586

Övriga skulder

68 093

68 326

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

26

1 307 562

1 699 944

Summa kortfristiga skulder

19 809 161

18 554 485

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

504 340 912

463 923 783

h

Moderbolagets Kassaflödesanalys

	Not	2018-01-01 -2018-12-31	2017-01-01 -2017-12-31
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		25 732 715	35 265 093
Betald skatt		43 947	24 685
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		25 776 662	35 289 778
Kassaflöde från förändring av rörelsekapitalet			
Förändring av kortfristiga fordringar		-10 264 244	1 485 035
Förändring av leverantörsskulder		33 082	65 652
Förändring av kortfristiga skulder		-2 932 615	-2 391 908
Kassaflöde från den löpande verksamheten		12 612 885	34 448 557
Finansieringsverksamheten			
Förändring kort- långfristiga låneskulder		0	-25 000 000
Utbetald utdelning		-8 700 000	-7 100 000
Erhållna / lämnade koncernbidrag		26 240 000	11 500 000
Lämnade aktieägartillskott		-11 700 000	-11 700 000
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		5 840 000	-32 300 000
Årets kassaflöde		18 452 885	2 148 557
Likvida medel vid årets början			
Likvida medel vid årets början		10 448 758	8 300 201
Likvida medel vid årets slut	28	28 901 643	10 448 758

Handwritten signature

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen och koncernredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Moderföretaget och koncernen tillämpar samma redovisningsprinciper om inte annat framgår nedan.

Intäktsredovisning

Intäkter har tagits upp till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas och redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras bolaget och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Vid försäljning av varor redovisas normalt inkomsten som intäkt när de väsentliga förmåner och risker som är förknippade med ägandet av varan har överförts från företaget till köparen.

Hysesintäkter redovisas i den period hyran avses.

Ersättning i form av ränta, royalty eller utdelning redovisas som intäkt när det är sannolikt att företaget kommer att få de ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen och när inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Ränta redovisas som intäkt enligt den så kallade effektivräntemetoden. Royalty periodiseras i enlighet med den aktuella överenskommelsens ekonomiska innebörd. Utdelning redovisas som intäkt när företagets rätt till betalning är säkerställd.

Intäkter från försäljning av tjänster på löpande räkning redovisas som intäkt i den period arbetet utförs och material levererats eller förbrukas.

Koncernredovisning

Koncernredovisningen omfattar moderföretaget Kalmar Kommunbolag AB och de företag över vilka moderföretaget direkt eller indirekt har bestämmande inflytande (dotterföretag). Bestämmande inflytande innebär en rätt att utforma ett annat företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Bestämmande inflytande föreligger i normalfallet då moderföretaget direkt eller indirekt innehar aktier som representerar mer än 50 % av rösterna.

Konsolideringsmetod

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden. Detta innebär att förvärvade verksamheters identifierbara tillgångar och skulder redovisas till marknadsvärde enligt upprättad förvärvsanalys. Överstiger verksamhetens anskaffningsvärde det beräknade marknadsvärdet av de förväntade nettotillgångarna enligt förvärvsanalysen redovisas skillnaden som goodwill.

Dotterföretag

Ett dotterföretags intäkter och kostnader tas in i koncernredovisningen från och med tidpunkten för förvärvet till och med den tidpunkt då moderföretaget inte längre har ett bestämmande inflytande över dotterföretaget.

Minoritetsintresse är den del av dotterföretagets resultat och nettotillgångar i koncernredovisningen hänförliga till egetkapitalinstrument som inte, direkt eller indirekt genom dotterföretag, ägs av moderföretaget.

Minoritetsintresse redovisas i koncernens balansräkning som en särskild post inom koncernens egna kapital. Redovisningen tar sin utgångspunkt i koncernen som en enhet enligt den så kallade enhetsteorin. Samtliga tillgångar som koncernen har bestämmande inflytande över inkluderas i koncernens balansräkning, även de som delvis har andra ägare. Minoritetens andel av resultatet efter skatt redovisas separat som minoritetsandel.

Förvärv och avyttring av minoritetsandelar redovisas inom eget kapital.

Intresseföretag och Gemensamt styrt företag

Som intresseföretag räknas sådana företag där företaget har ett betydande men inte bestämmande inflytande. Ett betydande inflytande anses normalt föreligga när företaget äger minst 20 % men inte mer än 50 % av rösterna i ett annat företag.

Gemensamt styrt företag är en juridisk person som två eller flera parter enligt ett avtal utövar ett gemensamt bestämmande inflytande över.

Redovisning av intresseföretag

Innehav i intresseföretag redovisas i koncernredovisningen enligt kapitalandelsmetoden. Det innebär att en förvärvsanalys upprättas och eventuella över- eller undervärden identifieras. Det koncernmässiga värdet på andelen påverkas under innehavstiden genom avskrivningar på övervärden eller återföring av undervärden. Andelsvärdet påverkas även av resultatandelen i intresseföretaget under innehavstiden, justerat för internvinster och övriga koncernmässiga justeringar. Erhållna utdelningar reducerar det koncernmässiga värdet.

Andelar i intresseföretag redovisas i koncernredovisningen enligt kapitalandelsmetoden och i juridisk person enligt anskaffningsvärdemetoden. Andel i intresseföretagets resultat (efter skatt) redovisas på egen rad inom rörelsens intäkter i koncernresultaträkningen.

Transaktioner mellan koncernföretag

Koncerninterna fordringar och skulder samt transaktioner mellan koncernföretag liksom orealiserade vinster elimineras i sin helhet. Orealiserade förluster elimineras också såvida inte transaktionen motsvarar ett nedskrivningsbehov.

Förändring av internvinst under räkenskapsåret har elimineras i koncernresultaträkningen.

Goodwill

Goodwill är den skillnad som uppkommer om anskaffningsvärdet för den förvärvade enheten är högre än värdet på den förvärvade enhetens nettotillgångar. Vid förvärvstidpunkten redovisas den uppkomna goodwillen som en tillgång i balansräkningen.

Negativ goodwill är den skillnad som uppkommer om anskaffningsvärdet för den förvärvade enheten är lägre än värdet på den förvärvade enhetens nettotillgångar. Vid förvärvstidpunkten redovisas den uppkomna negativa goodwillen som en skuld i balansräkningen.

Redovisningsprinciper för enskilda balansposter

Fordringar

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Övriga tillgångar och skulder

Övriga tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärden där inget annat anges.

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången. Under tillverkningsperioden betraktas inte ränta som en del i tillgångens anskaffningsvärde.

När en komponent i en anläggningstillgång byts ut, utrangeras eventuell kvarvarande del av den gamla komponenten och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras.

Tillkommande utgifter som avser tillgångar som inte delas upp i komponenter läggs till anskaffningsvärdet till den del tillgångens prestanda ökar i förhållande till tillgångens värde vid anskaffningstidpunkten.

Utgifter för löpande reparation och underhåll redovisas som kostnader.

Realisationsvinst respektive realisationsförlust vid avyttring av en anläggningstillgång redovisas som Övrig rörelseintäkt respektive Avskrivningar och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde. Mark har obegränsad nyttjandeperiod och skrivs inte av. Linjär avskrivningsmetod används för övriga typer av materiella tillgångar.

Avskrivningstid, år	Bostäder	Lokaler	Infrastruktur	Övriga
Byggnad				
Stomme	100	75-100	50-60	
Yttertak	30-75	20-50	25-50	
Fasad	50-100	30-80	25-50	
Fönster	50-75	40-50	25-30	
Inre ytskikt	50	20-50	20-25	
Värme, sanitet och el	25-70	35	25	
Kyla och luft, ventilation	25-30	35	25	
Transport		35		
Styr- och reglering		35		
Hyresgäst Anpassningar		efter kon- traktstid		
Restpost	50	50		
Byggnads- och mark- inventarier (på annans fastighet)			10-20	50
Markanläggningar	20	20	20-40	

ok

Avskrivningstid, år	Bostäder	Lokaler	Infrastruktur	Övriga
Maskiner och andra tekn. anläggningar				
			50	
			33	
			10	
			5-20	
	10-25			
Inventarier, verktyg och installationer	5-20	5	5-20	5-20

Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter innehas i syfte att generera hyresintäkter och/eller värdestegring. I begreppet förvaltningsfastigheter ingår byggnader, mark och markanläggningar.

Förvaltningsfastigheter redovisas i balansräkningen till belopp som motsvarar utgifterna för fastighetens förvärv eller tillverkning (anskaffningsvärdet) med hänsyn även taget till av-, ned- och uppskrivningar efter anskaffningen.

Komponentindelning

Materiella anläggningstillgångar har delats upp på komponenter när komponenterna är betydande och när komponenterna har väsentligt olika nyttjandeperioder. När en komponent i en anläggningstillgång byts ut, uträddas eventuell kvarvarande del av den gamla komponenten och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras. Utgifter för löpande reparationer och underhåll redovisas som kostnader.

Nedskrivningsprövning av materiella anläggningstillgångar

Vid varje balansdag bedöms om det finns indikationer på nedskrivningsbehov av anläggningstillgångarna. Nedskrivning sker om värdenedgången bedöms vara bestående och prövas individuellt. Om så är fallet, beräknas tillgångens återvinningsvärde för att kunna fastställa värdet av en eventuell nedskrivning. Där det inte är möjligt att beräkna återvinningsvärdet för en enskild tillgång, beräknar företaget återvinningsvärdet för den kassagenererande enhet till vilken tillgången hör.

Låneutgifter

Låneutgifter redovisas i resultaträkningen i den period de uppstår.

Finansiella instrument

Finansiella instrument värderas utifrån anskaffningsvärdet. Instrumentet redovisas i balansräkningen när bolaget blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och bolaget har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelserna har reglerats eller på annat sätt upphört.

Derivatinstrument

Säkringsredovisning tillämpas på derivaten som är kopplade till de underliggande krediterna. Samtliga derivat är tecknade före 2013-01-01 och företaget tillämpar övergångsregeln i BFNAR 2012:1 (K3).

JK

Kundfordringar/kortfristiga fordringar

Kundfordringar och kortfristiga fordringar redovisas som omsättningstillgångar till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid med hjälp av instrumentets effektivränta. Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

Kvittning av finansiell fordran och finansiell skuld

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen endast då legal kvittningsrätt föreligger samt då en reglering med ett nettobelopp avses ske eller då en samtida avyttring av tillgången och reglering av skulden avses ske.

Nedskrivningsprövning av finansiella anläggningstillgångar

Vid varje balansdag bedöms om det finns indikationer på nedskrivningsbehov av någon av de finansiella anläggningstillgångarna. Nedskrivning sker om värdenedgången bedöms vara bestående och provas individuellt.

Leasingavtal

Företaget redovisar samtliga leasingavtal, såväl finansiella som operationella, som operationella leasingavtal. Operationella leasingavtal redovisas som en kostnad linjärt över leasingperioden.

I koncernredovisningen sker uppdelning av finansiella och operationella leasingavtal.

Finansiella leasingavtal medför att rättigheter och skyldigheter redovisas som tillgång respektive skuld i balansräkningen. Leasingavgifterna fördelas på ränta och amortering och den leasade tillgången skrivs av linjärt över leasingperioden.

Varulager

Varulagret har värderats till det lägsta av dess anskaffningsvärde och dess nettoförsäljningsvärde på balansdagen. Med nettoförsäljningsvärde avses varornas beräknade försäljningspris minskat med försäljningskostnader. Den valda värderingsmetoden innebär att inkurans i varulagret har beaktats.

Inkomstskatter

Total skatt utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Skatter redovisas i resultaträkningen, utom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital varvid tillhörande skatteeffekter redovisas i eget kapital.

Aktuell skatt

Aktuell skatt avser inkomstskatt för innevarande räkenskapsår samt den del av tidigare räkenskapsårs inkomstskatt som ännu inte redovisats. Aktuell skatt beräknas utifrån den skattesats som gäller per balansdagen.

Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt är inkomstskatt som avser framtida räkenskapsår till följd av tidigare händelser. Redovisning sker enligt balansräkningsmetoden. Enligt denna metod redovisas uppskjutna skatteskulder och uppskjutna skattefordringar på temporära skillnader som uppstår mellan bokförda respektive skattemässiga värden för tillgångar och skulder samt för övriga skattemässiga avdrag eller underskott.

4

Uppskjuten skatt beräknas till det sannolika beloppet enligt de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen. Det innebär att uppskjutna skatter ska värderas till de nya skattesatserna om 21,4 %, om realisering bedöms ske 2019 eller 2020, respektive 20,6 % om skatten bedöms realiseras 2021 eller senare. Bolaget bedömer att redovisade uppskjutna skatteskulder, hänförliga till temporära skillnader i anläggningstillgångar, i allt väsentligt kommer att realiseras 2021 eller senare och beräknas således till en skattesats på 20,6 %. Uppskjuten skatt i periodiseringsfond beräknas, baserat på särskilda regler för framtida återföring, till 22 %. I juridisk person särredovisas inte den uppskjutna skatteskulden som är hänförlig till obeskattade reserver, på grund av sambandet mellan redovisning och beskattning. Uppskjutna skattefordringar netto redovisas mot uppskjutna skatteskulder endast om de kan betalas med ett nettobelopp. Uppskjuten skattefordran redovisas som finansiell anläggningstillgång och uppskjuten skatteskuld som avsättning.

Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller andra framtida skattemässiga avdrag redovisas i Kalmar Kommunbolags ABs koncern i den omfattning det är sannolikt att avdragen kan avräknas mot framtida skattemässiga överskott inom 5 år.

På grund av sambandet mellan redovisning och beskattning särredovisas inte den uppskjutna skatteskulden som är hänförlig till obeskattade reserver i juridisk person.

Avsättningar

Avsättningar redovisas när företaget har en befintlig förpliktelse (legal eller informell) som en följd av en inträffad händelse, det är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

En avsättning omprövas varje balansdag och justeras så att den återspeglar den bästa uppskattningen av det belopp som krävs för att reglera den befintliga förpliktelsen på balansdagen, med hänsyn tagen till risker och osäkerheter förknippade med förpliktelsen. När en avsättning beräknas genom att uppskatta de utbetalningar som förväntas krävas för att reglera förpliktelsen, motsvarar det redovisade värdet nuvärdet av dessa utbetalningar.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda avser alla former av ersättningar i form av löner, betald semester, betald frånvaro och ersättning efter avslutad anställning (pension). Ersättningar redovisas i takt med intjänandet.

Ersättningar till anställda efter avslutad anställning, pensioner

I företaget finns såväl avgiftsbestämda som förmånsbestämda pensionsplaner, företaget omfattas av det kommunala pensionsavtalet KAP-KL.

Avgiftsbestämda planer

För avgiftsbestämda planer betalar företaget fastställda avgifter till en separat oberoende juridisk enhet och har ingen förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Företagets resultat belastas för kostnader i takt med att förmånerna intjänas vilket normalt sammanfaller med tidpunkten för när premier erläggs.

Förmånsbestämda pensionsplaner

För förmånsbestämda pensionsförpliktelser har företaget en förpliktelse att lämna överenskomna ersättningar till nuvarande och tidigare anställda. Förmånsbestämda pensionsplaner redovisas i enlighet med förenklingsreglerna i BFNAR 2012:1 (K3), vilket innebär att förmånsbestämda planer redovisas som en avgiftsbestämd plan. När pensionspremier betalas till pensionsförvaltande bolag redovisas dessa som avgiftsbestämda.

Skuldförda pensioner (för tidigare anställda) redovisas enligt erhållna uppgifter från pensionsförvaltaren.

A

Offentliga bidrag

Bidrag från staten redovisas till verkligt värde när det är rimligt och säkert att bidraget kommer att erhållas och företaget kommer uppfylla de villkor som är förknippade med bidraget.

Bidrag avsedda att täcka investeringar i materiella anläggningstillgångar reducerar tillgångarnas anskaffningsvärden och därmed det avskrivningsbara beloppet.

I de fall ingen framtida prestation för att erhålla bidraget krävs, intäktsredovisas offentliga bidrag då villkoren för att erhålla bidraget är uppfyllda. Offentliga bidrag värderas till verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas.

Offentliga bidrag redovisas som intäkt då den framtida prestationen som krävs för att erhålla bidraget utförts. I de fall bidraget erhålls innan prestationen utförts, redovisas bidraget som skuld i balansräkningen. Offentliga bidrag värderas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas.

Koncernbidrag

Erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas som bokslutsdispositioner.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen visar förändringar av företagets likvida medel under räkenskapsåret. Kassaflödesanalysen har upprättats enligt den indirekta metoden. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- och utbetalningar.

Finansieringsverksamheten utgörs av upplåning, amortering av lån, utbetald utdelning och förändring ägarandel i minoritetsintresse. Vad gäller checkräkningskredit hänförs en utnyttjad checkräknings-kredit, i likhet med lån, till finansieringsverksamheten. En utnyttjad checkräkningskredit är inte likvida medel.

Checkräkningskontot klassificeras som kassa/bank vid positivt saldo.

Nyckeltalsdefinitioner

Nettoomsättning

Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar.

Resultat efter finansiella poster

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, men före skatter.

Antal anställda vid årets utgång

Antal anställda vid årets utgång.

Balansomslutning

Företagets samlade tillgångar.

Soliditet (%)

Justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt) i procent av balansomslutning.

Skuldsättningsgrad (ggr)

Avsättningar och skulder inklusive uppskjuten skatteskuld dividerat med justerat eget kapital (ggr) (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt).

**Not 2 Leasing, leasinggivaren
Koncernen**

Framtida leasingavgifter avser hyresavtal och, för icke uppsägningsbara leasingavtal, förfaller till betalning enligt följande:

	2018	2017
Inom ett år	154 511 189	155 066 937
Senare än ett år men inom fem år	516 815 565	509 857 641
Senare än fem år	178 864 377	159 392 730
	850 191 131	824 317 308

**Not 3 Nettoomsättningens fördelning
Koncernen**

	2018	2017
Fastighet	489 101 856	476 750 797
VA	164 605 022	160 872 640
Hamn	37 133 968	35 533 168
Flyg	55 946 344	55 172 594
Turism	53 939 211	45 791 629
Övrigt	11 369 176	11 170 734
Interna transaktioner	-31 836 687	-25 355 618
	780 258 890	759 935 944

Moderbolaget

	2018	2017
Koncernstyrning	3 879 341	3 545 580
Försäljning tjänster	154 747	168 153
	4 034 088	3 713 733

**Not 4 Resultat från andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag
Koncernen**

	2018	2017
Resultat från andelar i Kalmar Energi Holding AB	38 630 000	35 805 000
	38 630 000	35 805 000

Moderbolaget

	2018	2017
Erhållen utdelning från Kalmar Energi Holding AB	27 000 000	33 300 000
	27 000 000	33 300 000

ku

**Not 5 Övriga rörelseintäkter
Koncernen**

	2018	2017
Bidrag	5 830 056	4 490 425
Övriga rörelseintäkter	5 039 544	2 836 023
Rörelsens sidointäkter	3 378 847	4 613 564
Återbetalning FORA		0
Realisationsvinst	87 756	129 800
Försäkringsersättning	3 574 976	1 866 222
Övrigt	1 551 099	931 682
	19 462 278	14 867 716

Moderbolaget

	2018	2017
Övriga fakturerade kostnader	859 207	814 409
	859 207	814 409

**Not 6 Leasingavtal, leasetagaren
Koncernen**

Årets leasingkostnader avseende operationella leasingavtal uppgår till 11.993.553 (10.792.034) kronor. Leasingavtalen avser i huvudsak kopieringsmaskiner, kaffemaskiner, hyresavtal och datorer. Framtida leasingavgifter, för icke uppsägningsbara leasingavtal, förfaller till betalning enligt följande:

	2018	2017
Inom ett år	12 767 246	13 212 485
Senare än ett år men inom fem år	31 798 197	33 068 046
Senare än fem år	9 607 531	12 677 100
	54 172 974	58 957 631

Moderbolaget

Årets leasingkostnader avseende operationella leasingavtal för datorer, uppgår till 7.060 (3.720) kronor. Framtida leasingavgifter, för icke uppsägningsbara leasingavtal, förfaller till betalning enligt följande:

	2018	2017
Inom ett år	2 375	7 126
Senare än ett år men inom fem år	0	9 501
	2 375	16 627

ak

**Not 7 Arvode till revisorer
Koncernen**

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

	2018	2017
Deloitte		
Revisionsuppdrag	569 527	574 663
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	64 067	51 176
Skatterådgivning	136 810	91 404
Övriga tjänster	35 264	22 623
	805 668	739 866

Moderbolaget

	2018	2017
Deloitte		
Revisionsuppdrag	78 010	83 700
Rådgivning	59 307	18 864
	137 317	102 564

**Not 8 Anställda och personalkostnader
Koncernen**

	2018	2017
Medelantalet anställda		
Kvinnor	86	80
Män	160	155
	246	235

Löner och andra ersättningar

Styrelse	1 770 719	1 818 272
Verkställande direktörer	6 137 405	6 059 424
Övriga anställda	117 546 705	107 893 156
	125 454 829	115 770 852

Sociala kostnader

Pensionskostnader för styrelse	0	0
Pensionskostnader för verkställande direktörer	2 304 385	1 785 504
Pensionskostnader för övriga anställda	12 751 820	7 881 300
Övriga sociala avgifter enligt lag och avtal	40 824 584	36 968 485
	55 880 789	46 635 289

Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader

	181 335 618	162 406 141
--	--------------------	--------------------

k

Könsfördelning bland ledande befattningshavare

Andel kvinnor i styrelsen	32 %	33 %
Andel män i styrelsen	68 %	67 %

Moderbolaget

	2018	2017
Medelantalet anställda		
Kvinnor	2	2
Män	0	0
	2	2

Löner och andra ersättningar

Styrelse	26 125	68 535
Övriga anställda	1 363 405	1 416 145
	1 389 530	1 484 680

Sociala kostnader

Pensionskostnader för övriga anställda	515 384	383 275
Övriga sociala avgifter enligt lag och avtal	564 252	554 220
	1 079 636	937 495

Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader

2 469 166   **2 422 175**

VD-tjänst

Köp av Kalmar kommun till 50%	851 169	874 651
	851 169	874 651

Könsfördelning i styrelse och ledning

Andel kvinnor i styrelsen	33 %	33 %
Andel män i styrelsen	67 %	67 %
Andel kvinnor bland övriga ledande befattningshavare	50 %	50 %
Andel män bland övriga ledande befattningshavare	50 %	50 %

**Not 9 Bokslutsdispositioner
Koncernen**

	2018	2017
Investeringsfond, Kalmar Vatten AB	-13 022 000	-12 508 000
	-13 022 000	-12 508 000

a

**Not 10 Aktuell och uppskjuten skatt
Koncernen**

	2018	2017
Skatt på årets resultat		
Aktuell skatt	-7 655 946	-5 598 002
Justering avseende tidigare år	-417 321	-6 424
Förändring av uppskjuten skatt	2 706 819	-9 150 925
Totalt redovisad skatt	-5 366 448	-14 755 351

Avstämning av effektiv skatt

	2018		2017	
	Procent	Belopp	Procent	Belopp
Redovisat resultat före skatt		81 829 671		105 762 581
Skatt enligt gällande skattesats	22,00	-18 002 528	22,00	-23 267 768
Ej avdragsgilla kostnader		-300 131		-240 656
Ej skattepliktiga intäkter		8 497 908		7 877 545
Schablonintäkt		-20 595		-17 110
Redovisning av tillgång avseende tidigare års underskottsavdrag		0		-7 375
Under året utnyttjande av tidigare års underskottsavdrag vars skattevärde ej redovisats som tillgång		-412		301 467
Förändring temporära skillnader i anläggningstillgångar		681 122		775 150
Justering avseende skatter för föregående år		756		-6 181
Effekt ändrad skatt		3 777 432		-170 423
Redovisad effektiv skatt	6,56	-5 366 448	13,95	-14 755 351

u

Moderbolaget

	2018	2017
Skatt på årets resultat		
Aktuell skatt	-4 110 262	-1 462 311
Totalt redovisad skatt	-4 110 262	-1 462 311

Avstämning av effektiv skatt

	2018		2017	
	Procent	Belopp	Procent	Belopp
Redovisat resultat före skatt		45 745 043		44 549 470
Skatt enligt gällande skattesats	22,00	-10 063 909	22,00	-9 800 883
Ej avdragsgilla kostnader		-18 913		-7 261
Ej skattepliktiga intäkter		5 972 560		8 129 218
Under året utnyttjande av tidigare års underskottsavdrag vars skattevärde ej redovisats som tillgång				216 615
Redovisad effektiv skatt	8,99	-4 110 262	3,28	-1 462 311

Not 11 Uppskjuten skatt på temporära skillnader Koncernen

Uppskjuten skatt på temporära skillnader 2018

Temporära skillnader	Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	Netto
Skattepliktiga temporära skillnader	0	-64 025 594	-64 025 594
	0	-64 025 594	-64 025 594

2017

Temporära skillnader	Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	Netto
Skattepliktiga temporära skillnader	0	-66 732 412	-66 732 412
	0	-66 732 412	-66 732 412

Förändring av uppskjuten skatt

	Belopp vid årets ingång	Belopp vid årets utgång
Skattepliktiga temporära skillnader	-66 732 412	-64 025 594
	-66 732 412	-64 025 594

**Not 12 Goodwill
Koncernen**

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärden	3 539 000	3 539 000
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	3 539 000	3 539 000
Ingående avskrivningar	-3 539 000	-3 539 000
Utgående ackumulerade avskrivningar	-3 539 000	-3 539 000
Utgående redovisat värde	0	0

**Not 13 Byggnader och mark
Koncernen**

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärden	4 027 146 004	3 919 965 117
Inköp	83 153 887	30 915 014
Försäljningar/utrangeringar	-19 324 038	-4 215 597
Färdigställda objekt	164 807 305	124 791 036
Omklassificeringar	9 519 322	-23 668 328
Investeringsbidrag	-25 724 740	-20 641 238
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	4 239 577 740	4 027 146 004
Ingående avskrivningar	-1 246 570 711	-1 170 661 201
Försäljningar/utrangeringar	15 620 990	2 254 893
Årets avskrivningar	-91 041 515	-80 559 776
Omklassificeringar	-12 738	2 395 373
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 322 003 974	-1 246 570 711
Ingående nedskrivningar	-148 236 334	-148 236 334
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-148 236 334	-148 236 334
Utgående redovisat värde	2 769 337 432	2 632 338 959
Uppgifter om förvaltningsfastigheter		
Bokfört värde	2 758 204 534	2 674 725 952
Marknadsvärde*	4 041 117 987	3 889 242 924

*Fastigheternas marknadsvärde varierar över tiden beroende på marknadens efterfrågan, ränteläge och förväntningar. I syfte att fastställa ett marknadsvärde genomförs årligen en intern analys av varje fastighet. Bostadsbolaget Kalmarhems metod utgår ifrån ett krav på direktavkastning som varierar enligt marknadsmässiga principer. Metoden för analysen av verksamhetslokaler i KIFAB utgår från NAI/Svefa's återkommande marknads- och värderingsanalys som anger aktuella hyresnivåer och marknadsvärden för kommersiella fastigheter i 24 städer i Sverige inklusive Kalmar.

K

**Not 14 Maskiner och andra tekniska anläggningar
Koncernen**

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärden	1 132 637 135	987 886 079
Inköp	61 553 177	69 682 851
Försäljningar/utrangeringar	-653 611	-12 937 894
Färdigställda objekt	31 247 372	64 805 354
Omklassificeringar	-9 519 217	23 200 745
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 215 264 856	1 132 637 135
Ingående avskrivningar	-415 873 284	-392 117 086
Försäljningar/utrangeringar	653 611	12 937 894
Årets avskrivningar	-37 417 762	-34 766 302
Omklassificeringar	12 641	-1 927 790
Utgående ackumulerade avskrivningar	-452 624 794	-415 873 284
Ingående nedskrivningar	-12 955 000	-12 955 000
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-12 955 000	-12 955 000
Utgående redovisat värde	749 685 062	703 808 851

**Not 15 Inventarier, verktyg och installationer
Koncernen**

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärden	166 177 814	162 187 380
Inköp	6 382 011	6 991 012
Försäljningar/utrangeringar	-2 357 772	-3 904 217
Färdigställda objekt	79 320	1 339 336
Investeringsbidrag	0	-435 697
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	170 281 373	166 177 814
Ingående avskrivningar	-101 615 454	-95 557 223
Försäljningar/utrangeringar	2 355 774	3 450 597
Årets avskrivningar	-9 959 247	-9 508 828
Utgående ackumulerade avskrivningar	-109 218 927	-101 615 454
Utgående redovisat värde	61 062 446	64 562 360

Moderbolaget

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärden	57 200	57 200
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	57 200	57 200
Ingående avskrivningar	-57 200	-57 200
Utgående ackumulerade avskrivningar	-57 200	-57 200
Utgående redovisat värde	0	0

**Not 16 Finansiell leasing
Koncernen**

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärden	9 807 186	10 884 294
Försäljningar/utrangeringar	-1 363 500	-1 077 108
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	8 443 686	9 807 186
Ingående avskrivningar	-7 310 816	-7 239 711
Försäljningar/utrangeringar	1 363 500	1 077 108
Omklassificeringar		0
Årets avskrivningar	-952 546	-1 148 213
Utgående ackumulerade avskrivningar	-6 899 862	-7 310 816
Utgående redovisat värde	1 543 824	2 496 370

**Not 17 Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningar
Koncernen**

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående balans	124 038 025	155 726 235
Under året nedlagda kostnader	369 269 013	162 449 577
Färdigställda investeringar	-221 858 736	-190 935 726
Omklassificering till driftkostnad	-184 643	-3 202 061
	271 263 659	124 038 025

**Not 18 Andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag
Koncernen**

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärden	265 769 000	263 264 000
Andel årets resultat	38 630 000	35 805 000
Erhållen utdelning	-27 000 000	-33 300 000
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	277 399 000	265 769 000
Utgående redovisat värde	277 399 000	265 769 000

Moderbolaget

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärden	230 000 000	230 000 000
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	230 000 000	230 000 000
Utgående redovisat värde	230 000 000	230 000 000

**Not 19 Andra långfristiga värdepappersinnehav
Koncernen**

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärden	2 438 880	2 418 880
Inköp	10 000	20 000
Utgående redovisat värde	2 448 880	2 438 880

**Not 20 Andra långfristiga fordringar
Koncernen**

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärden	2 608 304	1 591 222
Reversfordran anslutningsavgift	-111 176	-26 712
Innestående återbäring HBV, Husbyggnadsvarors förening	-592 778	1 043 794
Utgående redovisat värde	1 904 350	2 608 304

**Not 21 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter
Koncernen**

	2018-12-31	2017-12-31
Förutbetalda försäkringspremier	2 213 890	1 904 342
Förutbetalda hyreskostnader	29 278	53 628
Övriga förutbetalda kostnader	4 218 205	4 210 550
Upplupna intäkter	4 337 001	3 604 072
Övriga poster	5 703 010	3 053 738
	16 501 384	12 826 330

Moderbolaget

	2018-12-31	2017-12-31
Förutbetalda kostnader	185 348	124 844
	185 348	124 844

Not 22 Checkräkningskredit

Checkräkningskrediten utgör del av kommunens koncernvalutakonto.

Koncernen

	2018-12-31	2017-12-31
Beviljat belopp på checkräkningskredit uppgår till	755 000 000	755 000 000
Utnyttjad kredit uppgår till	69 902 802	84 043 144

Moderbolaget

	2018-12-31	2017-12-31
Beviljat belopp på checkräkningskredit uppgår till	0	0
Utnyttjad kredit uppgår till	0	0

Not 23 Antal aktier och kvotvärde

Koncernen

Namn	Antal aktier	Kvotvärde
Antal Aktier	26 999	5 000
	26 999	

Moderbolaget

Namn	Antal aktier	Kvotvärde
Antal Aktier	26 999	5 000
	26 999	

OK

**Not 24 Övriga avsättningar
Koncernen**

	2018-12-31	2017-12-31
Återställningsutgift avseende mark	18 000 000	0
Avsättning kommande återställning av reningsverk	8 000 000	4 679 000
Fond för investering i VA-verksamhet	25 530 000	12 508 000
	51 530 000	17 187 000

**Not 25 Långfristiga skulder
Koncernen**

Som kort skuld redovisas amortering kommande året enligt fastställd amorteringsplan samt lån med förfallodag under kommande året till den del de ej förväntas förnyas.

Lån som förfaller inom ett år men där bolaget fattat beslut om refinansiering, eller som förväntas refinansieras redovisas som långfristig skuld.

Bolagets finansiering regleras av en av styrelsen fastställd finanspolicy, vilken kan resultera i olika bindningstider av lån som kan variera inom vissa fastställda ramar. Risken att inte kunna refinansiera lån inom ramen för av ägarna beviljade kreditramar bedöms som mycket låg.

	2018-12-31	2017-12-31
Förfaller inom ett år men förväntas förnyas		
Skulder till kreditinstitut	490 000 000	130 000 000
	490 000 000	130 000 000
Förfaller senare än ett år men inom fem år efter balansdagen		
Skulder till kreditinstitut	1 587 892 000	1 794 610 000
Anslutningsavgifter kommunalt VA	28 482 069	23 240 256
Finansiell leasing	651 736	1 381 297
	1 617 025 805	1 819 231 553
Förfaller senare än fem år efter balansdagen		
Skulder till kreditinstitut	544 513 250	414 513 250
Anslutningsavgifter kommunalt VA	151 663 159	126 022 355
	696 176 409	540 535 605

R

Moderbolaget

	2018-12-31	2017-12-31
Förfaller inom ett år men förväntas förnyas		
Kommuninvest	45 000 000	0
	45 000 000	0
Förfaller senare än ett år men inom fem år efter balansdagen		
Kommuninvest	0	45 000 000
	0	45 000 000

**Not 26 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter
Koncernen**

	2018-12-31	2017-12-31
Förutbetalda hyresintäkter	47 151 683	51 671 088
Övriga förutbetalda intäkter	3 634 594	4 182 448
Upplupna räntekostnader	4 268 085	4 388 505
Upplupna semesterlöner inkl sociala avgifter	12 116 184	11 912 364
Upplupna pensionskostnader	5 180 298	5 097 912
Övriga upplupna kostnader	52 652 592	45 029 970
	125 003 436	122 282 287

Moderbolaget

	2018-12-31	2017-12-31
Löneskuld	22 980	94 711
Semesterlöneskuld	63 836	215 772
Lagstadgade sociala avgifter	27 278	97 554
Pensionskostnad	64 043	59 823
Upplupna räntekostnader	277 400	277 400
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	852 025	954 684
	1 307 562	1 699 944

a

**Not 27 Justering för poster som inte ingår i kassaflödet
Koncernen**

	2018-12-31	2017-12-31
Avskrivningar	139 375 246	127 915 630
Vinst/Förlust vid försäljning av anläggningstillgångar	3 637 169	352 016
Förändring övriga avsättningar	21 321 000	-1 775 000
Förändring pensionsavsättning	311 000	-253 600
Förändring intresseföretag enligt kapitalandelsmetoden	-11 630 000	-2 505 000
Omklassificering avsättningskostnad	-21 321 000	0
	131 693 415	123 734 046

**Not 28 Likvida medel
Koncernen**

	2018-12-31	2017-12-31
Likvida medel		
Kassamedel och banktillgogohavanden	165 833 034	85 811 970
	165 833 034	85 811 970

Moderbolaget

	2018-12-31	2017-12-31
Likvida medel		
Banktillgodohavanden	28 901 643	10 448 758
	28 901 643	10 448 758

**Not 29 Inköp och försäljning mellan koncernföretag
Moderbolaget**

	2018	2017
Andel av årets totala inköp som skett från andra företag i koncernen	0,00 %	0,00 %
Andel av årets totala försäljningar som skett till andra företag i koncernen	100,00 %	100,00 %

a

**Not 30 Resultat från andelar i koncernföretag
Moderbolaget**

	2018	2017
Erhållen anteciperad utdelning	148 000	3 651 000
	148 000	3 651 000

**Not 31 Bokslutsdispositioner
Moderbolaget**

	2018	2017
Mottagna koncernbidrag	27 200 000	15 000 000
Lämnade koncernbidrag	-960 000	-3 500 000
Periodiseringsfond	-6 227 672	-2 215 623
	20 012 328	9 284 377

**Not 32 Andelar i koncernföretag
Moderbolaget**

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärden	210 318 000	198 618 000
Aktieägartillskott	11 700 000	11 700 000
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	222 018 000	210 318 000
Ingående nedskrivningar	-5 700 000	-5 700 000
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-5 700 000	-5 700 000
Utgående redovisat värde	216 318 000	204 618 000

A

Not 33 Specifikation andelar i koncernföretag

Moderbolaget

Namn	Kapital- andel	Rösträtts- andel	Antal andelar	Bokfört värde
Kalmarhem AB	100	100	100	56 800 000
Kalmar Vatten AB	100	100	600	3 000 000
KIFAB i Kalmar AB	100	100	11 499	81 000 000
Kalmar Öland Airport AB	100	100	800	13 500 000
Kalmar Hamn AB	100	100	5 000	57 450 000
Destination Kalmar AB	100	100	704	3 520 000
Kalmar Familjebad AB	100	100	200	122 000
Kalmar Science Park AB	93	93	186	925 000
HB Telemarken i Kalmar	50	50	1	1 000
				216 318 000

	Org.nr	Säte
Kalmarhem AB	556526-5906	Kalmar
Kalmar Vatten AB	556481-7509	Kalmar
KIFAB i Kalmar AB	556019-9894	Kalmar
Kalmar Öland Airport AB	556686-0978	Kalmar
Kalmar Hamn AB	556715-8117	Kalmar
Destination Kalmar AB	556013-8348	Kalmar
Kalmar Familjebad AB	556574-7929	Kalmar
Kalmar Science Park AB	556052-8035	Kalmar
HB Telemarken i Kalmar	556504-2859	Kalmar

Not 34 Specifikation andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag

Moderbolaget

Namn	Kapital- andel	Rösträtts- andel	Bokfört värde
Kalmar Energi Holding AB	50	50	230 000 000
			230 000 000

	Säte
Kalmar Energi Holding AB	Kalmar

a

**Not 35 Disposition av vinst eller förlust
Moderbolaget**

2018-12-31

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel:

balanserad vinst	252 841 212
årets vinst	41 634 781
	294 475 993

disponeras så att	
till aktieägaren Kalmar kommun utdelas	8 947 500
i ny räkning överföres	285 528 493
	294 475 993

**Not 36 Obeskattade reserver
Moderbolaget**

2018-12-31

2017-12-31

Periodiseringsfond 2017	2 215 623	2 215 623
Periodiseringsfond 2018	6 227 672	0
	8 443 295	2 215 623

Skatteeffekt av schablonränta på periodiseringsfond	1 755
---	-------

**Not Eventualförpliktelser
Moderbolaget**

2018-12-31

2017-12-31

Ansvar som bolagsman i HB Telemarken i Kalmar	107 998 110	104 647 210
	107 998 110	104 647 210

**Not Ställda säkerheter
Koncernen**

2018-12-31

2017-12-31

För skulder till kreditinstitut:

Aktiverade tillgångar i finansiell leasing	1 543 824	2 496 370
	1 543 824	2 496 370

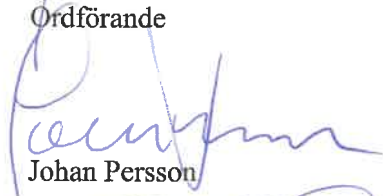
Kalmar den 19 mars 2019

Ingemar Einarsson
Ordförande

Christina Fosnes Ek

Johan Persson

Dzenita Abaza

Carl Henrik Sölvinger

Ola Johansson
Verkställande direktör

Liselott Ross

Vår revisionsberättelse har lämnats

2019-03-25

Deloitte AB

Berth Larsson
Auktoriserad revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till bolagsstämman i Kalmar Kommunbolag AB
organisationsnummer 556527-6184

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Kalmar Kommunbolag AB för räkenskapsåret 2018-01-01 - 2018-12-31.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets och koncernens finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dessas finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av Årsrapport men innefattar inte årsredovisningen, koncernredovisningen och vår revisionsberättelse avseende dessa.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte

upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Kalmar Kommunbolag AB för räkenskapsåret 2018-01-01 - 2018-12-31 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsred i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionsred i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Kalmar den 25 mars 2019

Deloitte AB

Berth Larsson
Auktoriserad revisor